VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuosien 2026–2029 julkisen talouden suunnitelma

VALTIOVARAINVALIOKUNTA 20.5.2025
BUDJETTINEUVOS MARKO SYNKKÄNEN

Talouden näkymät

- Epävarmuus on kasvanut selvästi maailmantaloudessa alkuvuonna kauppapoliittisten jännitteiden kiristyttyä. Ennuste on tehty oletuksella, että Yhdysvaltojen asettamat tullit ovat voimassa ainoastaan lyhyen aikaa.
- Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa niin Suomessa kuin vientimarkkinoilla. Kulutuksen kasvua jarruttaa kuitenkin edelleen talouden epävarmuus.
- Investointien nousu on sen sijaan nopeampaa, sillä niin rakentamisen elpyminen kuin energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvät hankkeet lisäävät investointeja reippaasti ennustejaksolla.
    - BKT:n kasvun arvioidaan olevan 1,3 % v. 2025 ja 1,5 prosentin tuntumassa v. 2026–2029.
- Työllisyystilanne on heikko, mutta vuoden 2025 aikana piristynyt tuotanto kääntää työllisyyden asteittain kasvuun. Vuosina 2026–2029 työllisten määrä kasvaa ja työttömyysaste laskee runsaaseen 7 prosenttiin.

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
BKT:n arvo, mrd. euroa	272,8	276,2	286,0	297,5	309,0	320,2	331,1
BKT, määrän muutos, %	-0,9	-0,1	1,3	1,6	1,5	1,4	1,4
Työttömyysaste, %	7,2	8,4	8,8	8,3	7,9	7,6	7,3
Työllisyysaste, %	73,6	72,1	71,7	72,1	72,6	73,2	73,7
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	6,2	1,6	0,9	1,6	1,8	2,0	2,0
Pitkä korko, 10 v, %	3,0	2,9	2,9	2,9	2,8	2,7	2,6

Julkinen talous sitkeästi alijäämäinen

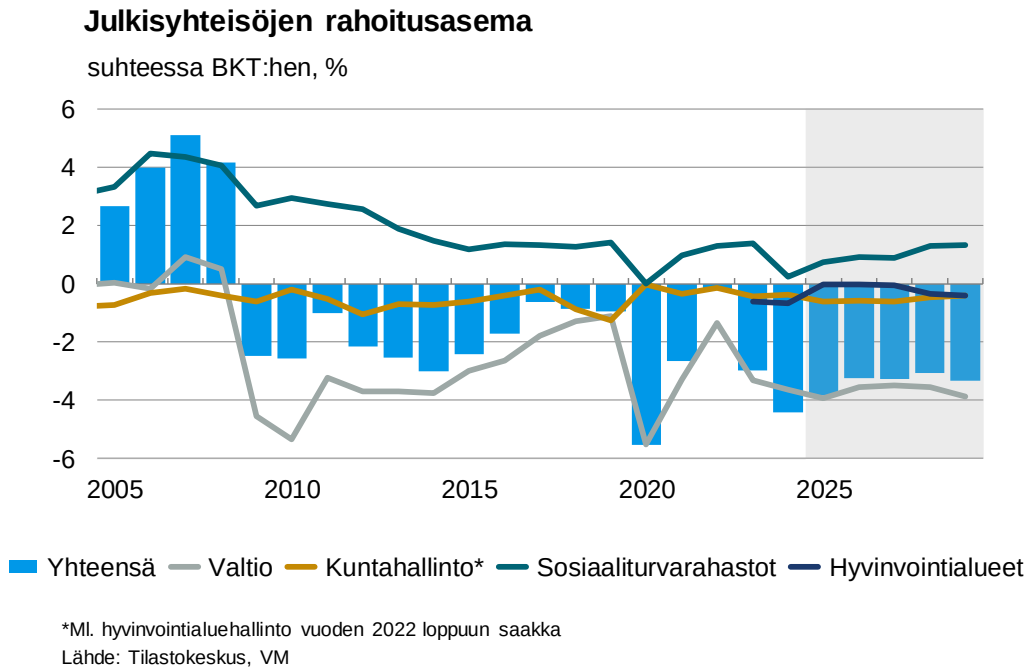

*Ml. hyvinvointialuehallinto vuoden 2022 loppuun saakka
Lähde: Tilastokeskus, VM

- Vuodesta 2025 alkaen julkisen talouden alijäämä alkaa pienentyä, kun sopeutustoimien vaikutukset tulevat pääosin voimaan ja talouden suhdanne kohenee. Vuoden 2025 alijäämä on 3,8 % suhteessa BKT:hen.
- Vuoteen 2028 mennessä julkisen talouden alijäämä paranee 3,1 prosenttiin, jonka jälkeen alijäämä heikkenee 3,3 prosenttiin v. 2029.
- Hallituksen huhtikuussa 2025 linjaama puolustusmenojen nosto 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2029 mennessä nostaa voimakkaasti menoja vuosina 2028 ja 2029. Tämä kasvattaa myös julkisen talouden alijäämää ja nopeuttaa velkaantumista.
- Julkisen talouden velkasuhde n. 90 % v. 2029.

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

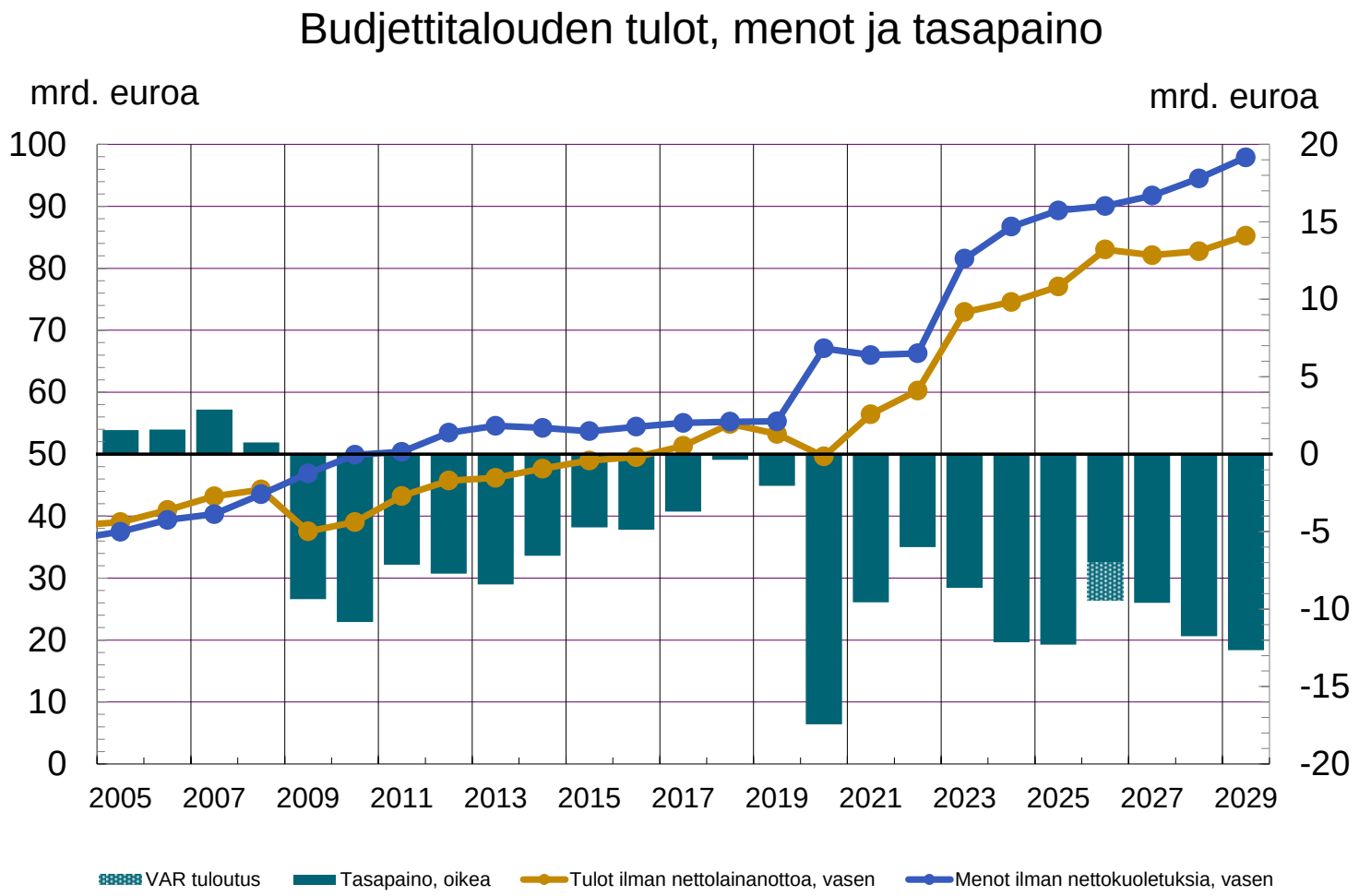

Tasapaino (mrd. euroa):

2023 (TP): -8,6

2024 (TP): -12,1

2025 (LTA I): -12,3

2026 (JTS): -9,4 (-7,0)

2027 (JTS): -9,6

2028 (JTS): -11,8

2029 (JTS): -12,6

Vuoden 2026 kertaluonteinen tuloutus Valtion asuntorahastosta ei pienennä valtion velkaa. Vuosilta 2022 ja 2023 poistettu varautuminen sähkön johdannaismarkkinoille toimiville yhtiöille myönnettäviin lainoihin ja varauksen purku. Vaikka varaus jäi jäyttämättä kokonaan järjestely kasvatti vuonna 2022 menoja ja vuonna 2023 tuloja 10 mrd. eurolla.
Lähde: Valtiovarainministeriö 30.4.2025

Julkisen talouden suunnitelma ja puolustushallinnon resurssit

Puolustusmenojen kehitys vuosina 2021–2029

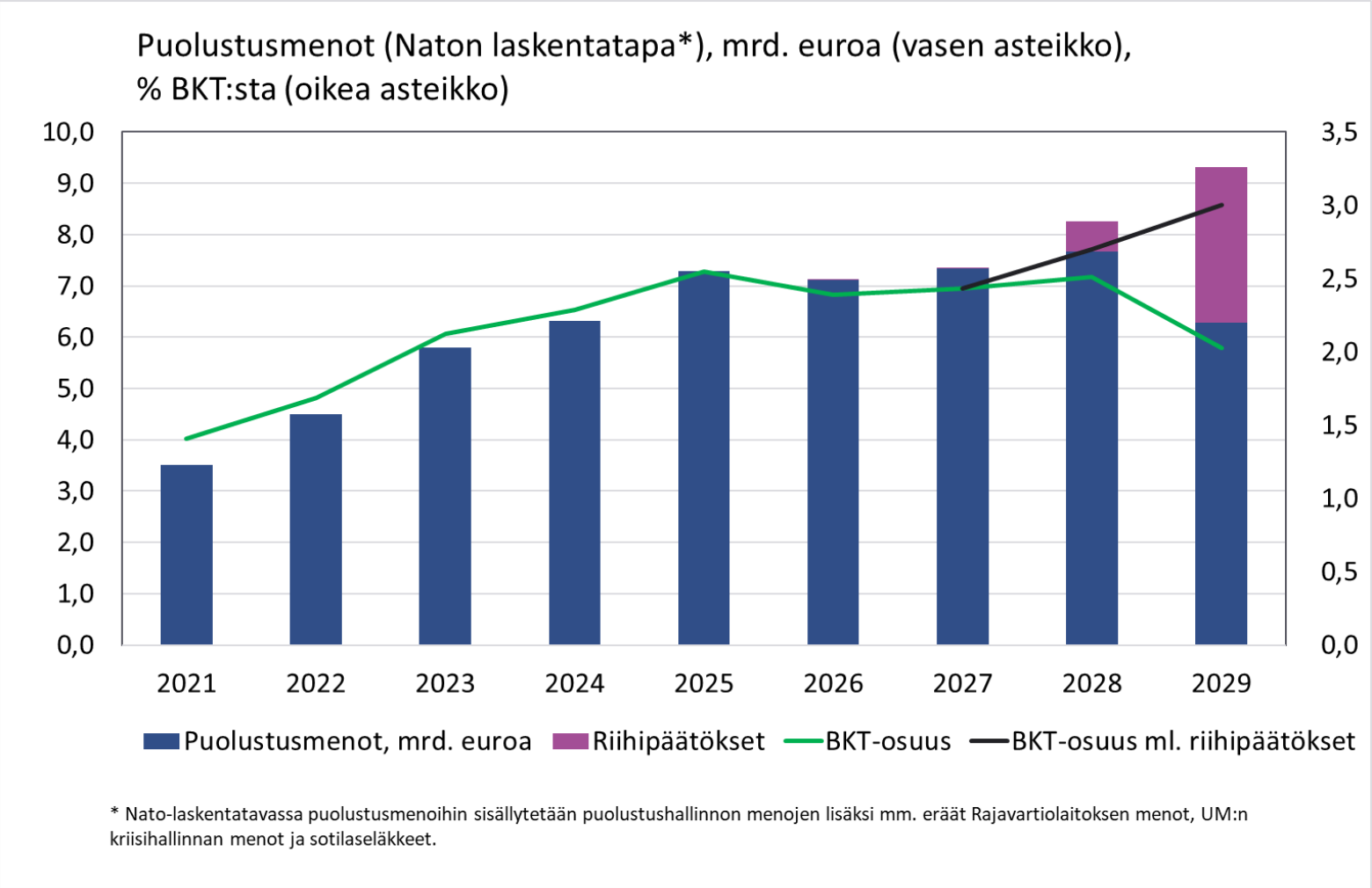

* Nato-laskentatavassa puolustusmenoihin sisällytetään puolustushallinnon menojen lisäksi mm. eräät Rajavartiolaitoksen menot, UM:n kriisihallinnan menot ja sotilaseläkkeet.

- Lisäys 0,6 mrd. euroa 2028 ja 3,0 mrd. euroa vuoden 2029 tasolla.
- Vuosien 2026–2027 osalta määrärahamitoitus on turvattu jo aiemmin tehdyillä puolustusmenojen lisäyspäätöksillä ja niiden myötä hankintoihin käytettävissä olevilla määrärahoilla.

Puolustushallinnon menot, mrd. euroa 2023-2029

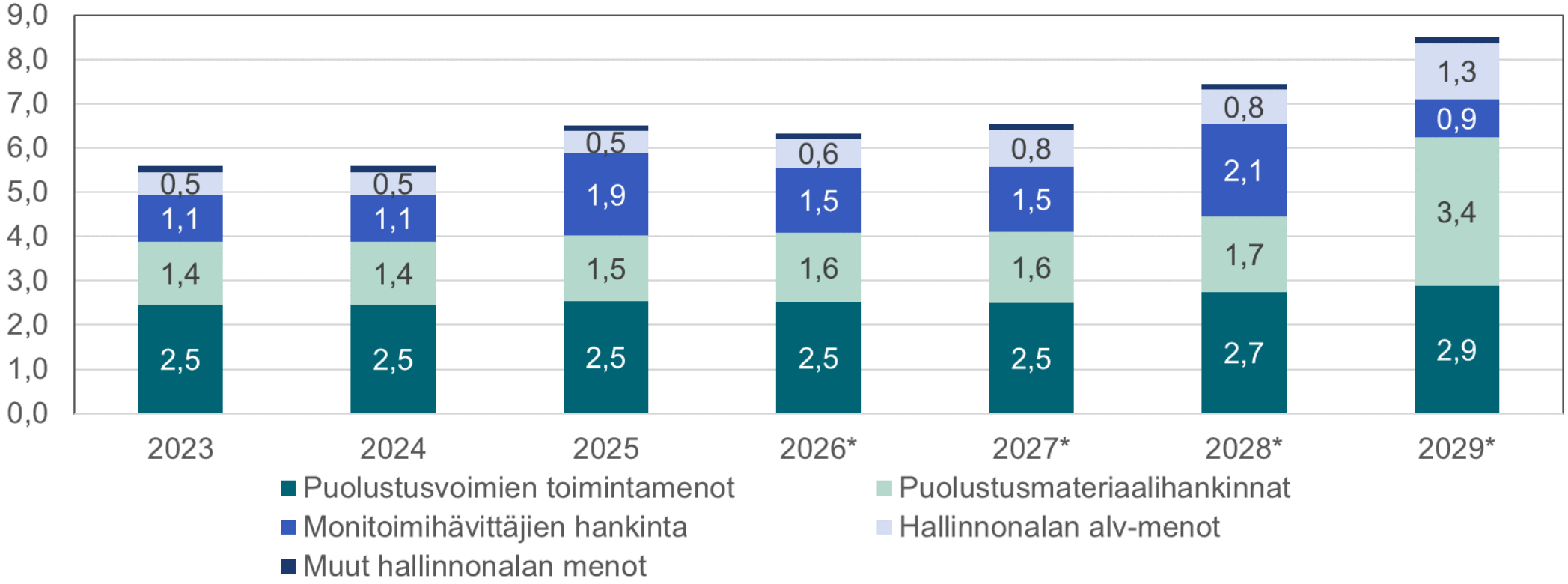

* Vuosien 2026 - 2029 tiedot esitetty vuoden 2026 hintaisina (JTS 2026-2029)

Puolustushallinnon määrärahat, ero edelliseen JTS:aan verrattuna*, milj. euroa

	2026	2027	2028	2029*
Harkinnanvaraiset lisäykset:	**17**	**68**	**611**	**3 061**
• *3 % tavoite 2029 mennessä*	0	0	578	3 027
• *Naton rauhanajan tehtävät*	3	2	3	3
• *Nato-jäsenyyteen liittyviä muita lisäyksiä*	11	13	26	28
• *Investointiohjelma (HO)*	0	50	0	0
• *T&K toiminta*	3	3	3	3
Muut lisäykset:				
Ukrainan tuki	97	91	328	152
Indeksikorjaukset	77	77	77	77
Muut tekijät (mm. ajoituskorjaukset)	36	27	455	-770
Yhteensä:	**227**	**264**	**1 471**	**2 520**

* Vuoden 2029 tapauksessa vertailukohtana edellisen JTS:n vuoden 2028 määrärahataso

Keskeiset harkinnanvaraiset muutokset puolustushallinnon resursoinnissa

- Suomi nostaa puolustusmäärärahojen tason vähintään 3 % suhteessa BKT:hen v. 2029 mennessä.
  - Merkitsee 0,6 mrd. euron lisäystä v. 2028 ja 3 mrd. euroa v. 2029
  - Mm. maavoimien kehittämiseen, joukkorakenteen kehittämiseen, Naton läsnäolon vahvistamiseen Suomessa sekä Naton puolustussuunnittelussa asetettujen kriittisten tavoitteiden edistämiseen
- Vuosien 2026 – 2027 osalta harkinnanvaraiset määrärahamuutokset maltillisempia
  - Hallituksen investointiohjelman mukainen 50 milj. euron kertaluontoinen lisäys materiaalihankintoihin v. 2027.
  - Nato-jäsenyyteen liittyviä lisäyksiä esim. liittokunnan läsnäolon vahvistamiseen Suomessa ja osallistumiseen Naton rauhan ajan operaatioihin. Lisäksi vähäisempiä lisäyksiä mm. T&K-menoihin. Yhteensä n. 17-18 milj. euron lisäys vuositasolla.

Budjetointimenettelyistä ja periaatteista (JTS 2026–2029)

- Puolustussuunnittelun pitkäjänteisyyttä koskevaan tarpeeseen vastataan budjetoinnissa: 5-vuotinen siirtomääräraha (materiaalihankinnat, hävittäjähankinta) ja hankintavaltuuksilla
  - Esim. vuoden 2024 tilinpäätöksessä kaikkien pääluokkien valtuudet olivat yhteensä 20,1 mrd. euroa, josta puolustushallinnon osuus oli 10,2 mrd. euroa. Nykyisiin valtuuksiin liittyvät maksatukset yltävät ajallisesti pisimmillään vuoteen 2032 saakka.
- Vuosittainen menettely indeksitarkistuksien osalta, joka automaattisesti turvaa määrärahojen ostovoimaa (mm. materiaalihankinnat, puolustusvoimien toimintamenot, hävittäjähankinta)
- Puolustusmenot luetaan normaalisti kehysmenoihin
  - Poikkeuksena Ukrainan tukeminen – luovutettu suorituskyky korvataan Puolustusvoimille (UKR 2023 ja UKR 2024 –tilausvaltuudet).
  - Lisäksi kehysmenoihin tehdään teknisiä rakennekorjauksia liittyen menojen ajoitusmuutoksiin, indeksitarkistuksiin ja valuuttakurssimuutosten huomioonottamiseen.

Puolustusmateriaalihankintaan kohdennetut määrärahat 2021–2025, milj. euroa (27.10.18)

	2021	2022	2023	2024	2025
A. Budjetoitu määräraha (TA+LTA:t)	504	1 290	1 927	1 421	1 474
B. Edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha	805	826	1 499	2 072	2 284
A+B. Käytettävissä oleva määräraha	1 310	2 116	3 426	3 493	3 829
C. Käytetty määräraha, pl. peruutukset	483	586	1 084	1 186	-
D. Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha	826	1 499	2 072	2 284	-

- Sodan seurauksena materiaalin toimitusajat pidentyneet ja hinnat nousseet.
- Materiaalihankintoihin kohdennetun määrärahan siirtyvä erä kasvanut poikkeuksellisen korkeaksi.
- Uusien määrärahalisäysten myötä merkittävä riski siirtyvän erän kasvamiselle.

Puolustusvoimien toimintamenot 2021–2025, milj. euroa (27.10.18)

	2021	2022	2023	2024	2025
A. Budjetoitu määräraha (TA+LTA:t)	1 960	2 152	2 253	2 458	2 543
B. Edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha	230	233	273	259	387
A+B. Käytettävissä oleva määräraha	2 190	2 385	2 526	2 717	2 930
C. Käytetty määräraha, pl. peruutukset	1 951	2 097	2 267	2 328	-
D. Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha	233	273	259	387	-

